

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

**VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA
IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMAS GENERALINĖS PROKURATŪROS
FUNKCIJOMS ATLIKTI**

2005 m. lapkričio 30 d. Nr. 2040-19-118
Vilnius

TURINYS

1. ĮŽANGA.....	4
2. AUDITO SUBJEKTO VEIKLOS APLINKA	4
3. AUDITO PROCESAS.....	5
4. AUDITO REZULTATAI.....	6
4.1. Strateginis planavimas ir programų rengimas	6
4.2. Žmogiškųjų, finansinių ir darbo laiko išteklių naudojimas.....	9
4.3. Išteklių naudojimas darbuotojų mokymui ir jų kvalifikacijos kėlimui	17
AUDITO IŠVADOS	25
REKOMENDACIJOS	26
PRIEDAI	27

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė atliko išteklių panaudojimo Generalinės prokuratūros funkcijoms atlikti veiklos auditą.

Auditoriai audito metu vertino išteklių panaudojimo planavimo procesą, žmogiškųjų, finansinių bei darbo laiko išteklių naudojimo racionalumą ir kontrolę, taip pat išteklių naudojimą prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymui bei jų kvalifikacijos kėlimui.

Audito metu buvo nustatyta tam tikrų trūkumų: institucijos strateginio planavimo sistema nevisiškai atitinka Strateginio planavimo metodikos nuostatas, todėl neskatina į rezultatus orientuoto veiklos valdymo organizavimo ir optimalaus išteklių panaudojimo būdų pasirinkimo; Generalinėje prokuratūroje ištekliai prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymui bei jų kvalifikacijos kėlimui naudojami nepakankamai rezultatyviai, o tai kelia riziką, kad baudžiamajame procese nebus sklandžiai taikomi naujieji Baudžiamasis kodeksas, Baudžiamojo proceso kodeksas, Bausmių vykdymo kodeksas; nepakankama prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo laiko panaudojimo kontrolė sudaro prielaidas netaupiam biudžeto lėšų naudojimui ir gali turėti neigiamos įtakos prokuratūros darbo kokybei; prokuroro statuso suteikimas pareigybėms, kurioms priskirtos funkcijos, tiesiogiai nesusijusios su ikiteisminiu tyrimu, valstybinio kaltinimo palaikymu ir nuosprendžių vykdymo kontrole, sudaro prielaidas neekonomiškam lėšų naudojimui; netolygus darbo krūvis tarp teritorinių prokuratūrų gali neigiamai įtakoti prokuratūros darbo kokybę.

Audito išvadų pagrindu pateiktos rekomendacijos, kad ištekliai prokuratūroje būtų naudojami ekonomiškiau ir rezultatyviau.

1. IŽANGA

Lietuvos Respublikos prokuratūrą sudaro Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra ir teritorinės prokuratūros – apygardų ir apylinkių prokuratūros.

Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra (toliau – Generalinė prokuratūra; sąvoka „prokuratūra“ vartojama Generalinei prokuratūrai kartu su teritorinėmis prokuratūromis apibrėžti) savo funkcijoms atlikti naudoja santykinai didelius žmogiškuosius, materialinius bei finansinius išteklius: 2005 m. skirta 87,0 mln. Lt, iš jų 57,0 mln. Lt darbo užmokesčiui; joje dirba 1483 darbuotojai, iš jų 839 prokurorai, 102 valstybės tarnautojai (iš jų 88 prokurorų padėjėjai) ir 542 kiti darbuotojai. Prokuratūrai 2002–2004 m. skirti asignavimai didėjo: 2004 m. skirta 15,8 mln. (21,6 proc.) asignavimų daugiau, palyginti su 2003 m., ir 23,7 mln. (36,4 proc.) daugiau, palyginti su 2002 m.

Prokuratūros strateginis tikslas – įstatymų nustatyta tvarka padėti užtikrinti teisėtumą ir teismui vykdyti teisingumą.

Prokuratūros veikla, prokurorų kvalifikacija aktyviai domisi visuomenė, žiniasklaida. Tai paskatino Valstybės kontrolę atlikti veiklos auditą prokuratūroje.

Audito atlikimo pagrindas: vadovaudamiesi Valstybinio veiklos audito 2005 m. programa bei vykdydami 2005-09-20 pavedimą Nr. 2040-19, Valstybės kontrolės veiklos audito 4-ojo departamento vyriausiasis valstybinis auditorius Arūnas Tamulis (grupės vadovas), vyresnioji valstybinė auditorė Almutė Juzėnienė bei valstybinė auditorė Irma Sabonytė atliko išteklių panaudojimo Generalinės prokuratūros funkcijoms atlikti vertinimą.

2. AUDITO SUBJEKTO VEIKLOS APLINKA

Pagrindiniai Generalinės prokuratūros uždaviniai ir funkcijos suformuluoti Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme. Šis įstatymas nustato prokuratūros statusą, funkcijas, sandarą, veiklos pagrindus ir kontrolę, darbo organizavimo pagrindus, taip pat prokurorų statusą, kompetenciją, teises ir pareigas, tarnybos eigą, skatinimo ir tarnybinės atsakomybės sąlygas, socialines garantijas, asmens apsaugos priemonių tvarkymo ir naudojimo sąlygas.

Generalinė prokuratūra vadovauja teritorinėms prokuratūroms ir kontroliuoja jų veiklą; formuoja vienodą nusikalstamų veikų ikiteisminio tyrimo ir baudžiamojo proceso veiksmų kontrolės praktiką; atlieka ikiteisminį tyrimą ir palaiko valstybinį kaltinimą itin svarbiose baudžiamosiose bylose; formuoja vienodą valstybinio kaltinimo baudžiamosiose bylose palaikymo praktiką ir dalyvauja nagrinėjant bylas apeliacine bei kasacine tvarka; gina viešąjį interesą ir

formuoja vienodą prokurorų veiklos praktiką šioje srityje; organizuoja prokurorų profesinį rengimą, kvalifikacijos kėlimą ir teikia jiems metodinę pagalbą; rūpinasi prokuratūros finansiniu, materialiniu aprūpinimu; analizuoja prokuratūros veiklą ir tvarko prokuratūros statistinius duomenis ir kt.

Prokuratūrai vadovauja Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras (toliau – generalinis prokuroras). Už prokuratūros veiklą jis atsiskaito Respublikos Prezidentui ir Seimui. Prokuratūros veiklos prioritetus nustato ir prokuratūros parlamentinę kontrolę atlieka Seimas¹.

Generalinio prokuroro 2004-09-08 įsakymu Nr. I-122 „Dėl kompetencijos pagal Lietuvos Respublikos prokuratūros veiklos sritis nustatymo“ generalinio prokuroro pavaduotojams nustatytos veiklos sritys pagal atskiras prokuratūros funkcijas ir struktūrą.

3. AUDITO PROCESAS

Prokuratūrai audituojamu laikotarpiu (nuo 2000-12-12 iki 2005-07-06) vadovavo generalinis prokuroras Antanas Klimavičius. Nuo 2005-07-07 iki 2005-11-23 generalinio prokuroro pareigas laikinai ėjo generalinio prokuroro pavaduotojas Vytautas Barkauskas. Nuo 2005-11-24 generalinio prokuroro pareigas eina Algimantas Valantinas.

Audito objektas: išteklių naudojimas Generalinės prokuratūros funkcijoms atlikti.

Audito tikslas: įvertinti išteklių panaudojimą Generalinės prokuratūros funkcijoms atlikti taupumo ir rezultatyvumo požiūriu.

Audituojamas subjektas: Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra; kodas 288603320, adresas A.Smetonos g. 4, 01515 Vilnius, tel.: 2662305, faksas: 2662386.

Audito atlikimo laikotarpis: 2005-09-20 — 2005-11-30.

Audituojamas laikotarpis: 2004 m; atskirais atvejais analizuoti 2003 m. bei 2005 m. duomenys.

Duomenų analizės metodai: kiekybinės bei kokybinės analizės; lyginamosios, sisteminės analizės; loginis; analitinis – kritinis; apibendrinimo.

Duomenų surinkimo metodai: dokumentų nagrinėjimas, tikslinės grupės, apklausa žodžiu, raštu, elektroniniu paštu, pokalbiai.

Audito įrodymai, kuriais remiantis daromos išvados, surinkti nagrinėjant ir vertinant šią informaciją: teisės aktus, reglamentuojančius institucijos veiklą, strateginius veiklos planus, programų sudarymo ir vykdymo dokumentus, finansines ir veiklos ataskaitas, nuostatus, pareigybių sąrašą, ankstesnio finansinio audito ataskaitą. Audito metu buvo laikomasi prielaidos, kad auditoriams pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos tiksliai atitinka

¹ Prokuratūros įstatymo 4 str.

originalus.

Audito metu buvo išanalizuota strateginio planavimo ir programų rengimo būklė, nes strateginis institucijos veiklos planas leidžia analizuoti ir vertinti instituciją kaip integruotą valstybės sistemos dalį ir kaip savarankišką sistemą, koordinuojančią struktūrinių padalinių veiklą; suvokti institucijos strateginius tikslus, įvertinti, kaip jie įgyvendinami, nustatyti, ar finansinių, materialinių ir darbo išteklių panaudojimo planavimas orientuotas į rezultatus, ar nustatytos vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrintų institucijos veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą bei rezultatyvumą. Analizė buvo atliekama Generalinėje prokuratūroje.

Apytikriai du trečdaliai prokuratūrai skiriamų asignavimų panaudojami darbo užmokesčiui, todėl audito metu buvo analizuojama, ar racionaliai naudojamas darbuotojų darbo laikas, kiek yra laisvų pareigybių, ar yra vidinių rezervų lėšas, skiriamas darbo užmokesčiui, naudoti taupiau. Atsižvelgiant į tai, kad prokurorų prokuratūros sistemoje yra daugiau kaip pusė visų darbuotojų, o jų nustatytas darbo užmokestis yra pastebimai didesnis už prokuratūros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokestį, tyrimas buvo orientuotas į prokurorų darbo laiko panaudojimą, į prokurorų darbo krūvį, laisvas jų pareigybes, vidinių rezervų paiešką ir t.t. Siekiant objektyvesnių išvadų, analizė buvo atliekama visoje prokuratūros sistemoje.

Taip pat visos prokuratūros mastu buvo atliekamas tyrimas dėl prokuratūros darbuotojų mokymų bei jų kvalifikacijos kėlimo kokybės, nes buvo nustatyta, kad prokuratūra nepanaudoja lėšų limito, kurį teisės aktais numatoma skirti šia sričiai. Be to, LR Seimas yra patvirtinęs, kad prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo sistemos kūrimas ir įgyvendinimas 2005-2006 m. turi būti viena iš prioritetinių prokuratūros veiklos sričių. Audito metu buvo atlikta teritorinių prokuratūrų prokurorų ir valstybės tarnautojų (prokurorų padėjėjų ir specialistų) apklausa.

Apklausoje metu atsakymus pateikė 602 darbuotojai arba 64,0 proc. prokurorų ir valstybės tarnautojų. Iš jų — 537 prokurorai ir 65 valstybės tarnautojai (1 priedas). Auditorių nuomone, tokios apimties apklausoje rezultatai leidžia daryti pakankamai objektyvias išvadas.

4. AUDITO REZULTATAI

4.1. Strateginis planavimas ir programų rengimas

Prokuratūros strateginio veiklos plano 2004 m. bei 2005 m. rengimui buvo sudaryta strateginio planavimo grupė. Generalinis prokuroras šios grupės vadovu paskyrė save, kai tuo tarpu Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 45 p. nustatyta, kad Strateginio planavimo grupė atsiskaito institucijos vadovui. Tokiu būdu Generalinėje prokuratūroje nebuvo atskirtas užduočių strateginio planavimo grupei vykdymas nuo grupės kontrolės funkcijos.

Viena iš pagrindinių strateginio planavimo grupės funkcijų yra atlikti kintančios institucijos aplinkos ir išteklių analizę, tačiau 2004-2006 m. strateginio veiklos plano bei 2005–2007 m. strateginio veiklos plano aplinkos ir išteklių analizės dalys yra analogiškos. Aiškiai nenustatyti ekonominiai, politiniai, socialiniai, technologiniai institucijos išorės veiksniai, kurie galėtų turėti įtakos prokuratūros veiklai, neįvertinti tokie vidiniai veiksniai kaip žmonių bei finansiniai išteklių, planavimo sistema, nenustatytos institucijos silpnosios ir stipriosios vietos.

Strateginiame 2005–2007 m. veiklos plane buvo nustatytos keturios papildomos priemonės, palyginus su 2004-2006 m. strateginiu veiklos planu: *Viešojo intereso gynimas, Prokurorų ir prokuratūros personalo kvalifikacijos kėlimas, Prokuratūros tarptautinis teisinis bendradarbiavimas ir tarptautinių įsipareigojimų vykdymas, Nepilnamečių justicijos programa*. Nesant strateginio planavimo grupės posėdžių protokolų ar kitų dokumentų, pagrindžiančių būtinų išteklių poreikį ir jų paskirstymą tarp minėtų priemonių, nėra galimybės įvertinti, ar išteklių buvo pagrįstai nukreipti į Generalinės prokuratūros atitinkamas programas ir priemones.

Viena iš prokuratūros vykdomų programų „*Kova su nusikalstamumu. Teisėtumo ir teisingumo įgyvendinimas*“ yra prioritetinga programa, apimanti administracinių, valdymo ir prokuratūros funkcijų vykdymo finansavimą, jai skiriamos valstybės biudžeto lėšos sudaro reikšmingiausią institucijai skiriamų asignavimų dalį, todėl auditoriai vertino šios programos rengimą, tikslus, uždavinius, priemones, uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijus (toliau – vertinimo kriterijai) ir programos įgyvendinimo kontrolę. Programai vykdyti 2004 m. skirta 79,7 mln. Lt arba 94,7 proc. visų prokuratūrai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų, o 2005 m. – 84,8 mln. Lt (6,4 proc. daugiau nei 2004 m.) arba 97,8 proc. visų asignavimų.

Programos tikslai, uždaviniai ir priemonės.

Programos tikslas – *apsaugoti visuomenę nuo nusikaltimų* – atitinka institucijos strateginį tikslą, tačiau jis nėra išmatuojamas objektyviais rodikliais ir nenusako rezultato, kurį norima pasiekti per tam tikrą laikotarpį, kaip to reikalauja Strateginio planavimo metodikos 39 p.

Programos tikslui įgyvendinti nustatytas vienas uždavinys – *nusikaltimų išaiškinamumas, tyrimo terminų mažinimas, nusikaltimų prevencija*. Auditorių nuomone, programos uždavinys neatitinka Strateginio planavimo metodikos 40 p. keliamų reikalavimų, nes aiškiai neapibrėžia veiklos produktų kiekybės, t.y. kiek siekiama nusikaltimų išaiškinti, kiek tyrimo terminus sumažinti. Be to, uždavinys suformuluotas iš trijų skirtingų uždavinių: 1 – išaiškinti nusikaltimus, 2 – mažinti tyrimo terminus, 3 – nusikaltimų prevencija.

Generalinėje prokuratūroje nėra paskirti asmenys, atsakingi už atskirų priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kaip tai numatyta Strateginio planavimo metodikos 51 p. Darbuotojų paaiškinimu,

už atskirų priemonių planavimą ir įgyvendinimą yra tiesiogiai atsakingi struktūrinių padalinių vadovai pagal kompetenciją be atskiro pavedimo.

Programos uždavinio „Nusikaltimų išaiškinamumas, tyrimo terminų mažinimas, nusikaltimų prevencija“ įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

2004—2005 m. programos tikslas ir uždaviniai nesikeitė, tačiau vertinimo kriterijai keitėsi: 2004 m. nustatyti 4 vertinimo kriterijai, o 2005 m. jie papildyti iki 33. Auditorių nuomone, nėra tikslinga nustatyti tokio didelio uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų skaičiaus, nes jie kartojasi, pavyzdžiui „*Parengtos ir išleistos metodinės medžiagos skaičius*“ ir „*Metodinių priemonių rengimas ir leidyba*“.

Daugelis Generalinės prokuratūros nustatytų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų neatitinka Strateginio planavimo metodikos 42 p., 43 p. reikalavimų, nes:

- visi jie yra kiekybinio tipo;
- nesuteikia informacijos apie programos tikslo pasiekimą bei uždavinio įgyvendinimą, pavyzdžiui „Vertėjų stažuotės užsienyje, vertėjų skaičius“;
- nėra aiškiai suformuluoti, pavyzdžiui, „Įsigytų kompiuterių, faksimilinių ir kopijavimo aparatų skaičius“ 2005 m. planas yra 65, tačiau neaišku, kiek iš bendro skaičiaus kompiuterių, o kiek kopijavimo aparatų planuojama įsigyti;
- neleidžia daryti palyginimų laiko atžvilgiu, pavyzdžiui, „Patikrinta sustabdytų bylų“, nes tokia statistinė informacija pradėta rinkti tik paskutiniaisiais metais.

Pagal programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitą už 2003 m. ir 2004 m. matyti, kad prokuratūra planavo, kiek bus pradėta, nutraukta ar sujungta ikiteisminių tyrimų, kiek bus perduota bylų teismui ir pan. (1 pavyzdys). Auditorių nuomone, neįmanoma suplanuoti įvykius (pvz. ikiteisminių tyrimų skaičių), kurie nepriklauso nuo institucijos veiksmų ar pastangų, todėl prokuratūros pasirinkti vertinimo kriterijai laikytini netinkamais.

1 pavyzdys

2004 m. programos „Kova su nusikalstamumu. Teisingumo ir teisėtumo įgyvendinimas“ uždaviniui įgyvendinti nustatytų vertinimo kriterijų įvykdymas nurodytas 100 proc.²: Pradėtas ikiteisminis tyrimas, planas ir įvykdymas – 10 346; Perduota bylų teismui, planas ir įvykdymas – 17 468; Nutraukta ikiteisminių tyrimų, planas ir įvykdymas – 61 696; Sujungta ikiteisminių tyrimų, planas ir įvykdymas – 6 230.

Beje, 2003 m. buvo nustatyti septyni vertinimo kriterijai, kurių metinis įvykdymo planas taip pat nurodytas 100 proc.³.

Auditorių nuomone, kokybiškai išreikštų vertinimo kriterijų ir kriterijų, kurie leistų vertinti sąnaudas bei darbo krūvį nustatymas, prokuratūrai padėtų ekonomiškiau ir rezultatyviau naudoti finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

² Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaita už 2004 metus

³ Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaita už 2003 metus

Programos vykdymo kontrolės vertinimas, stebėseną ir atsiskaitymas už rezultatus.

Institucijos vadovas nepaskyrė atsakingų asmenų, kurie kontroliuotų 2004 m. programų vykdymą ir atsiskaitytų vadovui jo nustatytais terminais, pateikiant programų vykdymo ataskaitas, kaip to reikalauja Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 patvirtintos tvarkos 5 p⁴.

Vadovaujantis minėtos tvarkos 4, 6 p., Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymą vertina vidaus audito tarnybos, o už efektyvios vidaus kontrolės sukūrimą, jos veikimą bei tobulinimą atsako institucijos vadovas. Prokuratūroje iki 2005 m. rudens vidaus audito tarnyba nefunkcionavo, o tai, auditorių nuomone, turėjo neigiamos įtakos programų vykdymo kontrolei.

Auditoriams nebuvo pateikta rašytinių dokumentų apie tai, kaip vadovybė stebėjo ir vertino, ar prokuratūra įgyvendino strateginius tikslus ir programą, ar darbuotojai įvykdė pavestus uždavinius, ar vykdomos programos priemonės yra efektyvios, ar atitinkamai patikslino strateginį veiklos planą, kaip reikalaujama Strateginio planavimo metodikos 61.1. p. Taip pat prokuratūra nepateikė dokumentų, patvirtinančių, kaip už uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijus buvo atsiskaitoma institucijos viduje, ar jie buvo stebimi, ar analizuojamos priemonių neįvykdymo priežastys ir ar kriterijais naudojamosi priimant sprendimus.

Išvados:

1. Prokuratūros strateginio planavimo sistema nevisiškai atitinka Strateginio planavimo metodikos nuostatas.

2. Programos tikslas, uždavinys ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai neatitinka Strateginio planavimo metodikos 39 p., 40 p., 42 p., 43 p. reikalavimų, todėl neskaitina rezultatyvaus ir taupaus valstybės biudžeto lėšų panaudojimo.

4.2. Žmogiškųjų, finansinių ir darbo laiko išteklių naudojimas

4.2.1. Žmogiškųjų ir finansinių išteklių naudojimo vertinimas

Prokurorai ir prokuratūros personalas

Prokuratūros personalą sudaro⁵:

- prokuratūros valstybės tarnautojai: vyriausiojo prokuroro padėjėjai, prokuroro padėjėjai, vyriausieji specialistai, vyresnieji specialistai, specialistai ir kiti valstybės tarnautojai;

⁴ Vyriausybės 2001-04-05 nutarimas Nr. 379 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos patvirtinimo“

- darbuotojai.

Teisės aktuose nustatytos prokurorų funkcijos.

Pagal LR Konstitucijos 118 str. ikiteisminį tyrimą organizuoja ir jam vadovauja, valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose palaiko prokuroras. Prokuroras įstatymo nustatytais atvejais gina asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus.

Pagal Teisinės sistemos reformos metmenų naują redakciją⁶, *“pagrindinė prokuroro funkcija yra baudžiamojo persekiojimo vykdymas - tai ikiteisminio tyrimo organizavimas, koordinavimas ir kontrolė bei valstybinio kaltinimo baudžiamosiose bylose palaikymas. Tik prokuroras, vykdydamas baudžiamąjį persekiojimą, turi teisę priimti sprendimą dėl ikiteisminio tyrimo pradžios, sudaryti ikiteisminio tyrimo grupes, joms vadovauti, jas kontroliuoti bei koordinuoti jų veiklą, duoti privalomus nurodymus, panaikinti procesinius sprendimus vykstant ikiteisminiam tyrimui, pats atlikti procesinius veiksmus bet kurioje baudžiamojoje byloje, apskusti teisėjo (teismo) procesinius sprendimus“* (citatų pabaiga).

Pagal Prokuratūros įstatymą prokurorai pagal kompetenciją atlieka ir organizuoja ikiteisminį tyrimą, jam vadovauja, kontroliuoja ikiteisminio tyrimo pareigūnų proceso veiklą, palaiko valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose, kontroliuoja nuosprendžių pateikimą vykdyti ir jų vykdymą Baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso, Bausmių vykdymo kodekso ir Prokuratūros įstatymo nustatyta tvarka⁷ (toliau šioje ataskaitoje teisės aktais nustatytų prokuroro funkcijų vykdymas sutrumpintai bus vadinamas prokuroriniu darbu).

Iš pateiktų teisės aktų nuostatų galima daryti išvadą, kad prokuroro statusas priskirtinas asmenims, kurių tarnybinės funkcijos glaudžiai susiję su ikiteisminiu tyrimu, valstybinio kaltinimu bei nuosprendžių vykdymu, o tokių funkcijų neatliekantys asmenys neturėtų turėti prokuroro statuso.

Prokuratūros sandara.

Prokuratūrą sudaro Generalinė prokuratūra ir teritorinės prokuratūros – apygardų ir apylinkių prokuratūros⁸.

Generalinę prokuratūrą sudaro: Generalinio prokuroro sekretoriatas, Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamentas, Ikiteisminio tyrimo kontrolės skyrius, Valstybinio kaltinimo skyrius, Civilinių bylų skyrius, Specialiųjų tyrimų skyrius, Valdymo kontrolės ir analizės skyrius, Personalo skyrius, Tarptautinių ryšių ir teisinės pagalbos skyrius, Finansų ir apskaitos skyrius, Mokymo metodinis skyrius, Kanceliarija, Bendrasis skyrius, Vidaus audito tarnyba.

⁵ Prokuratūros įstatymo 24 str.

⁶ Lietuvos Respublikos Seimo 1998-06-25 nutarimas “Dėl teisinės sistemos reformos metmenų (nauja redakcija) ir jų įgyvendinimo” (Lietuvos Respublikos Seimo 2002-11-19 nutarimo Nr. IX-1198 redakcija).

⁷ Prokuratūros 1994-10-13 įstatymo Nr. I-599 16 str. 1 d.

⁸ Prokuratūros įstatymo 6 str.

Apygardų prokuratūras sudaro: Administracija, Apeliacinis skyrius, Labai sunkių ir Sunkių nusikaltimų ikiteisminio tyrimo organizavimo skyriai, Civilinių bylų skyrius (tik Vilniaus apygardos prokuratūroje), Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyrius, Valdymo kontrolės ir analizės skyrius.

Miestų apylinkių prokuratūras sudaro: Administracija, Nusikalstamų veikų skyriai, Civilinių bylų skyrius, Valdymo kontrolės ir analizės skyrius.

Miestų rajonų apylinkių prokuratūrose atskirų skyrių nėra, išskyrus Mažeikių rajono apylinkės prokuratūrą, kurioje yra Ekonominių nusikaltimų tyrimo skyrius⁹.

Generalinės prokuratūros skyriui vadovauja skyriaus vyriausiasis prokuroras, o teritorinei prokuratūrai – teritorinės prokuratūros vyriausiasis prokuroras¹⁰. Kokios kitos pareigybės turi būti skyriuje Prokuratūros įstatyme nekonkretizuojama. Teisė steigti, reorganizuoti ir likviduoti teritorines prokuratūras, nustatyti jų statusą, struktūrą, kompetenciją ir veiklos teritorijas suteikta generaliniam prokurorui¹¹.

Išdėstytoji prokuratūros sandara leidžia teigti, kad joje dominuoja padaliniai, atliekantys prokurorines funkcijas (pvz. Ekonominių nusikaltimų tyrimo skyrius, Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamentas, Ikiteisminio tyrimo kontrolės skyrius), o juos aptarnauja padaliniai, kokius galima rasti ir kitose valstybės institucijose: Finansų ir apskaitos skyrius, Mokymo metodinis skyrius, Kanceliarija, Sekretoriatas, Bendrasis skyrius, Vidaus audito tarnyba, Personalo skyrius. Išanalizavus skyrių nuostatus, juose išdėstytus pagrindinius uždavinius bei funkcijas, galima nustatyti, kurie skyriai faktiškai yra pagrindiniai („prokuroriniai“), o kurie yra juos aptarnaujantys.

Prokuratūros įstatyme nenumatytos prokurorų teisės ir pareigos bei kompetencija atliekant pavestas prokuratūros funkcijas nustatomos generalinio prokuroro (jo pavaduotojo) leidžiamuose norminiuose aktuose bei Prokuratūros ir prokurorų kompetencijos nuostatuose¹². Kadangi Prokuratūros ir prokurorų kompetencijos nuostatuose¹³ ar kituose generalinio prokuroro (jo pavaduotojo) leidžiamuose norminiuose aktuose nėra pateikti konkrečių prokurorų pareigybių aprašymai, audito metu buvo analizuojami skyrių nuostatai, kurie suteikia daugiausia informacijos apie šių skyrių prokurorų bei personalo funkcijų pobūdį.

Analizei buvo atrinkti Personalo bei Mokymo metodinis skyriai. Šie padaliniai buvo atrinkti dėl to, kad jų veiklos pobūdis, nurodytas nuostatuose, mažiau nei kitų prokuratūros padalinių susijęs su ikiteisminiu tyrimu, valstybinio kaltinimo palaikymu ir nuosprendžių vykdymo kontrole, tačiau juose yra patvirtintos prokurorų pareigybės. Pagalbiniu atrankos kriterijumi buvo tai, kad

⁹ Šiame sąraše nepaminiti kai kurie struktūriniai padaliniai, kuriuose dirba darbuotojai pagal darbo sutartis.

¹⁰ Prokuratūros įstatymo 4 str., 7 str.

¹¹ Prokuratūros įstatymo 9 str.

¹² Prokuratūros įstatymo 20 str. 6 d.

analogiškus padalinius galima rasti ir kitose valstybės institucijose, neturinčiose nieko bendra su baudžiamuoju procesu.

Tyrimui atrinktų prokuratūros skyrių nuostatų ir prokurorų pareigybių sąrašo analizė.

Personalo skyrius. Nuostatuose nurodyti šie skyriaus pagrindiniai uždaviniai ir funkcijos: formuoti prokuratūros veiklą personalo klausimais, tvarkyti darbuotojų asmens bylas, organizuoti asmenų priėmimą į darbą, rengti ataskaitas personalo klausimais, tvarkyti atostogų dokumentus, organizuoti priesaikų priėmimą, tvarkyti privačių interesų deklaracijas, teikti duomenis Valstybės tarnautojų registrui ir t.t. Skyriuje pagal pareigybių sąrašą numatyta 4 prokurorų pareigybės bei 7 valstybės tarnautojų ir dirbančiųjų pagal darbo sutartis pareigybės, t.y. skyriuje numatyta 36 proc. prokurorų pareigybių nuo visų pareigybių¹⁴.

Mokymo metodinis skyrius. Nuostatuose nurodyti šie skyriaus pagrindiniai veiklos tikslai ir uždaviniai: parengti prokurorus dirbti narystės Europos Sąjungos sąlygomis, siekti, kad prokurorai ir jų padėjėjai tobulintų užsienio kalbų mokėjimą, kompiuterinio raštingumo įgūdžius, kad prokurorai ir jų padėjėjai profesines žinias ir įgūdžius tobulintų visą tarnybos laiką, sudaryti sąlygas gilinti bendrąsias teises žinias ir pan. Skyriuje pagal pareigybių sąrašą numatyta 6 prokurorų pareigybės bei 2 valstybės tarnautojų ir dirbančiųjų pagal darbo sutartis pareigybės, t.y. skyriuje numatyta 75 proc. prokurorų pareigybių nuo visų pareigybių.

Palyginimui pateikiamos ištraukos iš auditorių nuomone „prokuroriniais“ laikytinų skyrių nuostatų.

Civilinių bylų skyrius. Nuostatuose nurodyti šie skyriaus pagrindiniai uždaviniai ir funkcijos: siekti, kad būtų imamasi priemonių ginti viešąjį interesą, kad būtų tinkamai nagrinėjami pareiškimai, skundai, prašymai; rengti medžiagas byloms, kreiptis į teismą su ieškiniu, pareiškimu ar prašymu, dalyvauti bei atstovauti bylose ir t.t. Skyriuje pagal pareigybių sąrašą numatyta 8 prokurorų pareigybės bei 3 valstybės tarnautojų ir dirbančiųjų pagal darbo sutartis pareigybės, t.y. skyriuje numatyta 73 proc. prokurorų pareigybių nuo visų pareigybių.

Valstybinio kaltinimo skyrius. Skyriaus nuostatuose išskirtos šios dalys: Bendrosios nuostatos, Valstybinio kaltinimo palaikymas pirmosios instancijos teismuose, Valstybinio kaltinimo palaikymas apeliacinės instancijos teisme, Valstybinio kaltinimo palaikymas kasacinės instancijos teisme, Dalyvavimas teismuose nagrinėjant skundus dėl įstatymo nustatytų procesinių prievartos priemonių taikymo, Įsiteisėjusių nuosprendžių ir nutarčių tikrinimas ir kt. Skyriuje pagal pareigybių sąrašą numatyta 19 prokurorų pareigybių bei 4 valstybės tarnautojų ir dirbančiųjų pagal darbo sutartis pareigybės, t.y. skyriuje numatyta 83 proc. prokurorų pareigybių nuo visų pareigybių.

¹³ Patvirtinta Generalinio prokuroro 2003-10-07 įsakymu Nr. I-108

¹⁴ Į šiuos skaičius neįtraukti skyriams vadovaujantys prokurorai

Taip pat palyginimui pateikiama ištrauka iš Sveikatos apsaugos ministerijos Personalo skyriaus nuostatų¹⁵:

2 pavyzdys

Skyriaus veiklos **uždavinys** yra užtikrinti ministerijos personalo bei ministerijai pavaldžių institucijų vadovų darbo santykių organizavimą, įgyvendinant sutartinius darbo santykius teisės aktų nustatyta tvarka.

Įgyvendindamas šį uždavinį, skyrius vykdo šias **funkcijas**: organizuoja ministerijos darbuotojų ir ministerijai pavaldžių įstaigų vadovų priėmimo į pareigas konkursus, pareigybių aprašymą, profesionalumo ir tarnybinės veiklos vertinimą; formuoja ministerijos darbuotojų mokymo ir nuolatinio tobulinimosi sistemą, rengia ministerijos darbuotojų metinius mokymo ir nuolatinio tobulinimosi planus, organizuoja jų įgyvendinimą; tvarko personalinę ministerijos darbuotojų ir ministerijai pavaldžių institucijų vadovų įskaitą, asmens bylas, teikia duomenis Valstybės tarnybos registru, rengia ministerijos darbuotojų atostogų grafiką, įsakymus ir potvarkius dėl atostogų suteikimo; tvarko skyriaus raštvedybą.

Kaip rodo lyginamoji skyrių nuostatų analizė, Personalo bei Mokymo metodinis skyriai laikytini aptarnaujančiais prokuratūros skyriais, tačiau juose numatyta santykinai daug prokurorų pareigybių – iki 75 proc. nuo visų pareigybių Mokymo metodiniame skyriuje (t.y. daugiau negu Civilinių bylų skyriuje). Pažymėtina, kad santykinai didelis prokurorų pareigybių skaičius šiame skyriuje neužtikrina tinkamo prokuratūros personalo mokymų intensyvumo bei jų kokybės (žr. kitą ataskaitos skyrių).

Santykinai didelis minėtuose skyriuose prokurorų pareigybių skaičius paskatino atlikti darbo užmokesčiui skirtų lėšų galimos ekonomijos skaičiavimus, jei vietoj šių pareigybių būtų įsteigtos valstybės tarnautojų pareigybės.

Skaičiavimai buvo atlikti darant prielaidą, kad prokuroro pareigybė keičiama maksimaliai leistina A lygio 13 kategorijos valstybės tarnautojo (vyriausiojo specialisto) pareigybe¹⁶ (pareiginės algos koeficientas 6,3 minimalios mėnesinės algos (MMA) dydžiais¹⁷), nors teisės aktai numato ir žemesnio lygio bei kategorijos pareigybes: pvz. B lygio 3 kategorijos (pareiginės algos koeficientas 2,75, žr. 4.2.1.lentelę).

Įgyvendinus tokį pertvarkymą, per metus susidarytų **mažiausiai 0,47 mln. Lt** darbo užmokesčiui skiriamų biudžeto lėšų ekonomija¹⁸, (neįvertinus ekonomijos dėl įvairių socialinių garantijų, galimų papildomų išmokų ir kt., numatytų išimtinai prokurorams). Panašius pastebėjimus yra išreiškusi ir lektorė Nendrė Černiauskienė (Lietuvos teisės universitetas) 2003 m. atlikusi tyrimą prokuratūroje. Pateikiame keletą citatų iš šio tyrimo: „*skyrių prokurorai, atlikdami kitiems specialistams priskirtinas funkcijas, turi atsisakyti specializacijos: prarandamas darbo efektyvumas*

¹⁵ Sveikatos apsaugos ministerijos tinklapis: <http://www.sam.lt/lt/sam/struktura/nuostatai/personaloskyriausnuostatai/>

¹⁶ LR Seimo 2002-06-27 nutarimas Nr. IX-992 “Dėl Seimo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento institucijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros ir savivaldybių institucijų valstybės tarnautojų suvienodintų pareigybių sąrašo patvirtinimo”

¹⁷ Valstybės tarnybos 1999-07-08 įstatymas Nr. VIII-1316

¹⁸ Atliekant darbo užmokesčiui skirtų lėšų ekonomijos skaičiavimus buvo daroma prielaida, kad laisvų pareigybių tuo laikotarpiu nebuvo.

bei rezultatyvumas, netaupomos darbo užmokesčiui skirtos lėšos“; „pasitelkdami tam tikrus specialistus vietoj šiuo metu funkcijas atliekančių prokurorų, sutaupykite pusę dabar pareigas užimančių prokurorų atlyginimų, praplatėtų spektras specialistų, darbas būtų efektyvesnis dėl tam tikrų specifinių žinių disponavimo“.

4.2.1.lentelė

Prokurorų, kurių darbas tiesiogiai nesusijęs su prokuroro funkcijomis, pareigybių skaičius ir pareiginės algos ekonomijos skaičiavimai

Prokuratūros padalinys	Prokurorų, kurių darbas tiesiogiai nesusijęs su prokuroro funkcijomis, pareigybių skaičius ir procentinė dalis nuo visų pareigybių skyriuje		A lygio 13 kategorijos valstybės tarnautojo pareiginė alga, Lt (koeficientas 6,3)	Prokurorų pareiginės algos skyriuose, Lt (koeficientai nuo 13 iki 14,1)	Galima pareiginės algos ekonomija skyriuje, Lt/mėn be mokesčių
	pareigybės	proc.			
Generalinės prokuratūros Personalo skyrius	4	36	2709	5590-6063	11997
Generalinės prokuratūros Mokymo metodinis skyrius	6	75	2709	5590-6063	17759
Iš viso per mėnesį, Lt:					29756
Iš viso per metus, Lt (SODRA - 31 proc.):					467764

Pastaba: skyriui vadovaujančio prokuroro pareigybė neįtraukta, nes pagal Prokuratūros įstatymo 7 str. skyriui turi vadovauti prokuroras.

Šaltinis: Pareigybių sąrašas, patvirtintas Generalinio prokuroro 2005-01-31 įsakymu Nr.I-15.

Prokurorų darbo krūvio palyginimas

Pagal Teisinės sistemos reformos metmenų naujos redakcijos nuostatas pagrindinis baudžiamojo persekiojimo krūvis turėjo būti perkeltas į apygardų ir miestų bei rajonų prokuratūras. Šis krūvis turėjo būti padalijamas tarp šių grandžių tolygiai, atsižvelgiant į darbo mastą, pareigūnų kompetenciją ir kvalifikaciją, tiriamų bylų sudėtingumą ir teisingumą. Auditorių nuomone, racionalus prokurorų darbo krūvio paskirstymas turėjo padėti užtikrinti jų darbo kokybę.

Prokurorai pagal kompetenciją atlieka ir organizuoja ikiteisminį tyrimą, jam vadovauja, kontroliuoja ikiteisminio tyrimo pareigūnų proceso veiklą, palaiko valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose, kontroliuoja nuosprendžių pateikimą vykdyti ir jų vykdymą. Atsižvelgiant į prokurorų funkcijų įvairovę, jų darbo krūvį įvertinti vienu kriterijumi yra sudėtinga. Auditoriai pasirinko keletą kriterijų, kurie, vertinant kompleksiskai, padėtų atskleisti prokurorų darbo krūvių netolygumą.

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 171 str., gavęs ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno pranešimą, prokuroras sprendžia, kas turi atlikti tyrimą. Prokuroras gali nuspręsti pats atlikti visą ikiteisminį tyrimą ar atskirus jo veiksmus arba pavesti atlikti ikiteisminio tyrimo veiksmus ikiteisminio tyrimo įstaigai. Audito metu buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad apytikriai 99 proc. bylų

(visose apygardose) tiriamos ikiteisminio tyrimo įstaigose. Prokurorai tuomet atlieka tik kontrolės funkciją.

Prokurorų darbo krūvis vykdant tyrimo kontrolės funkciją 2004 m. Vilniaus apygardoje (be Generalinės prokuratūros) yra daugiau kaip 2 kartus didesnis negu Kauno apygardoje (atitinkamai 138,64 ir 65,59 bylos vienam prokurorui), o bylų 2004 m. tirtų prokuratūroje skaičius, tenkantis vienam prokurorui svyruoja nuo 0,60 (Šiaulių apygardoje) iki 2,60 (Vilniaus apygardoje), t.y. skiriasi daugiau kaip 4 kartus (žr 4.2.2. lentelę).

4.2.2. lentelė

2004 m. bylų tyrimo paskirstymas tarp prokuratūros ir ITĮ

Prokuratūros padalinys	Bylų, tirtų prokuratūroje bendras skaičius	Bylų, tirtų ITĮ* bendras skaičius (tyrimo kontrolės funkcija)	Prokurorų skaičiaus vidurkis	Bylų, tirtų ITĮ dalis nuo tirtų bylų	Bylų, tirtų ITĮ skaičius, tenkantis vienam prokurorui (tyrimo kontrolės funkcija)	Bylų, tirtų prokuratūroje skaičius, tenkantis vienam prokurorui
Vilniaus apygarda	582	31056	224	98,16	138,64	2,60
Kauno apygarda	179	14037	214	98,74	65,59	0,84
Klaipėdos apygarda	104	11675	131	99,12	89,12	0,79
Šiaulių apygarda	69	10488	115	99,35	91,20	0,60
Panevėžio apygarda	71	6994	104	99,00	67,25	0,68

*ITĮ – ikiteisminio tyrimo įstaiga; *Šaltinis*: Generalinės prokuratūros pateikti duomenys.

Antroji prokurorų darbo krūvio kriterijų grupė - bylų skaičius, tenkantis vienam prokurorui, pagal perduotas teismui bylas bei pagal nutrauktas bylas (žr 4.2.3. lentelę).

4.2.3. lentelė

2004 m. prokurorų darbo krūvis pagal bylų skaičių

Regionas	Prokuroras perdavė bylų teismui	Prokuroras nutraukė bylų	Perduotų teismui ir nutrauktų bylų skaičius	Prokurorų skaičius	Bendras bylų skaičius, tenkantis vienam prokurorui	Perduotų teismui bylų skaičius, tenkantis vienam prokurorui	Nutrauktų bylų skaičius, tenkantis vienam prokurorui
Vilniaus apygarda	5168	26470	31638	224	141,2	23,07	118,17
Kauno apygarda	4611	9605	14216	214	66,4	21,55	44,88
Klaipėdos apygarda	2817	8962	11779	131	89,9	21,50	68,41
Šiaulių apygarda	2362	8195	10557	115	91,8	20,54	71,26
Panevėžio apygarda	2278	4787	7065	104	67,9	21,90	46,03

Šaltinis: Generalinės prokuratūros pateikti duomenys

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, darbo krūvis, tenkantis vienam prokurorui Vilniaus apygardoje visais išanalizuotais aspektais yra didžiausias: skiriasi nuo kitų apygardų nuo 2 iki 4 kartų, išskyrus pagal perduotų teismui bylų skaičių, kuris yra visose apygardose beveik vienodas. Kadangi Vilniaus apygardoje kartu su Generaline prokuratūra yra prokurorų (pareigybių), kurių darbas tiesiogiai nesusijęs su prokuroro funkcijomis, galima daryti išvadą, kad pertvarkius darbo organizavimą ir pasiūlius šiems prokurorams galimybę dirbti prokurorinį darbą, o jų pareigybių vietoje įsteigus valstybės tarnautojų pareigybes, atsirastų galimybė sutaupyti dalį darbo užmokesčiui skiriamų lėšų, taip pat dalinai išlyginti minėtas darbo krūvio disproporcijas. Be to, tai galimai padėtų išspręsti laisvų prokurorų pareigybių klausimą, kurių 2004-2005 m. prokuratūros sistemoje buvo apie 36.

Išvados:

1. Prokuroro statuso suteikimas pareigybėms, kurioms priskirtos funkcijos, tiesiogiai nesusijusios su ikiteisminiu tyrimu, valstybinio kaltinimo palaikymu ir nuosprendžių vykdymo kontrole, sudaro prielaidas neekonomiškam biudžeto lėšų naudojimui.

2. Vilniaus apygardoje dirbančių prokurorų darbo kokybę gali neigiamai įtakoti dideli darbo krūviai, kurie, palyginus su kitomis apygardomis, yra iki 4 kartų didesni.

4.2.2. Prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo laiko naudojimas

Prokuratūros ir Valstybės tarnybos įstatymais prokurorams ir valstybės tarnautojams leista dirbti mokslinį ar pedagoginį darbą, tačiau poįstatyminiais teisės aktais nėra reglamentuota mokslinio ir pedagoginio darbo tvarka.

Vadovaujantis Prokuratūros įstatymo 29 str. 3d., prokuroras tik generalinio prokuroro sutikimu gali dirbti mokslinį ar pedagoginį darbą, dalyvauti teisės aktų projektų rengimo grupėse ar komisijose.

Generalinėje prokuratūroje nėra nustatyta tvarka, reglamentuojanti prokurorų ir valstybės tarnautojų pedagoginį darbą aukštosiose mokyklose ar kitose įstaigose.

Pagal Generalinės prokuratūros pateiktus duomenis 2004 m. ir 2005 m. pedagoginį darbą dirbo 18 prokuratūros sistemos darbuotojų.

Generalinė prokuratūra neturi duomenų, koku laiku prokurorai ir valstybės tarnautojai užsiima pedagogine veikla. Prokurorų ir valstybės tarnautojų prašymuose ne visada nurodoma, kuriomis darbo dienomis ir valandomis pageidaujama dirbti pedagoginį darbą. Dauguma darbuotojų nurodo, kad pageidauja dirbti po darbo, vakarais ar pietų pertraukos metu ir savaitgaliais. Kai kurie jų pateikia paskaitų tvarkaraščius, tačiau ne visuose matyti užsiėmimų laikas.

Palyginus viešai skelbiamų paskaitų tvarkaraščių ir darbuotojų prašymų duomenis, nustatyta, kad iš 18 darbuotojų 5 prokurorai pedagogine veikla užsiima darbo prokuratūroje metu, kai tuo tarpu prašymuose nurodė, kad dirbs po darbo prokuratūroje ar savaitgaliais.

Generalinis prokuroras 2003 m. trims prokurorams yra davęs neterminuotą leidimą dirbti pedagoginį darbą aukštojoje mokykloje. Prokurorų prašymuose nenurodyta, kuriuo laiku jie užsiims pedagogine veikla. Aukštosios mokyklos paskaitų tvarkaraščių duomenimis, prokurorai pedagoginį darbą dirba darbo prokuratūroje metu, kai kuriais atvejais – beveik visą darbo prokuratūroje dieną.

Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nėra žymimas laikas, kada prokurorai ir valstybės tarnautojai dėl pedagoginės veiklos nedirba tiesioginio darbo. Už laiką, kai prokurorai ar valstybės tarnautojai neatlieka savo tiesioginių funkcijų, o dirba pedagoginį darbą, apmoka prokuratūra.

Remiantis Finansų ir apskaitos skyriaus pateiktais duomenimis, aukštosiose mokyklose ar kitose įstaigose pedagoginį darbą dirbančių prokurorų vidutinis 1 valandos darbo užmokestis sudaro nuo 22,60 Lt iki 52,37 Lt.

Išvada:

Nepakankama prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo laiko panaudojimo kontrolė sudaro prielaidas netaupiam biudžeto lėšų naudojimui.

4.3. Išteklių naudojimas darbuotojų¹⁹ mokymui ir jų kvalifikacijos kėlimui

Audito metu vertinome šiuos klausimus:

- a) ar vykdant prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymą ir kvalifikacijos kėlimą buvo laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų?
- b) ar pasiekta pageidaujama rezultatų?
- c) prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo organizavimą, finansavimą.

Pagal Seimo patvirtintus prokuratūros 2004 m. veiklos prioritetus, prokurorų kvalifikacijos kėlimas yra viena iš prioritetinių prokuratūros funkcijų.

Pagrindinis dokumentas, kuris nustato prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo tvarką, yra Prokuratūros įstatymas, o valstybės tarnautojų (prokurorų padėjėjų ir specialistų) mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas (toliau – Valstybės tarnybos įstatymas).

Prokuratūros įstatymas įpareigoja prokurorus kelti kvalifikaciją. Prokuratūra turi sudaryti sąlygas prokurorams kvalifikaciją kelti savarankiškai. Taigi kvalifikacijos kėlimas yra ne tik prokuroro teisė, bet ir pareiga.

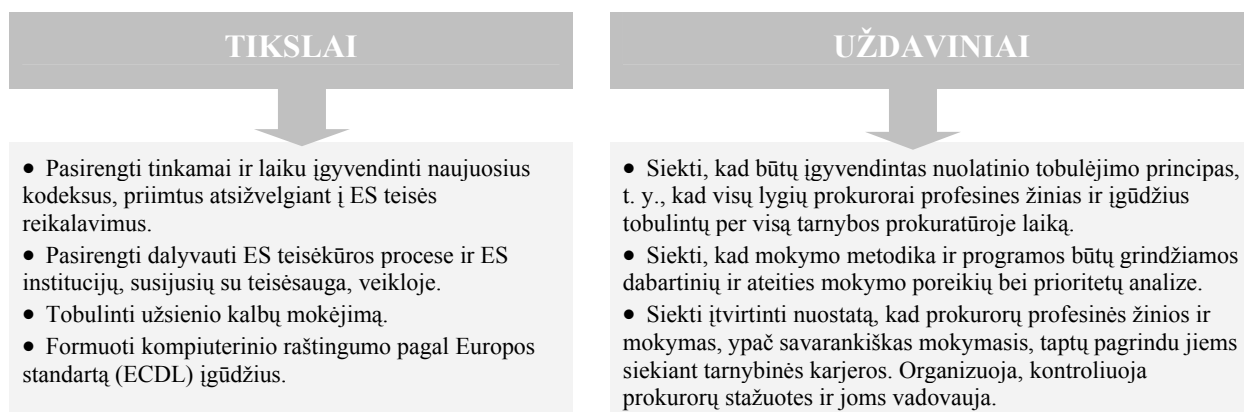
¹⁹ Šiame skyriuje “darbuotojai” – tai prokurorai ir valstybės tarnautojai.

Generalinės prokuratūros viena iš funkcijų yra organizuoti prokurorų profesinį rengimą, kvalifikacijos kėlimą ir teikti jiems metodinę pagalbą.

Visi prokuratūros sistemoje dirbantys valstybės tarnautojai privalo dalyvauti valstybės tarnautojų mokymo renginiuose. Privalomas įvadinis valstybės tarnautojų mokymas ir kvalifikacijos tobulinimas. Prioritetinius valstybės tarnautojų mokymo tikslus ir prioritetines valstybės tarnautojų mokymo grupes numato Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų mokymo strategija.

Valstybės tarnautojų mokymą valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose organizuoja ir už jų atsako valstybės tarnautojus į pareigas priimančios asmenys.

Vykdydamas Prokuratūros įstatymą, generalinis prokuroras 2002-12-18 patvirtino Lietuvos Respublikos prokurorų mokymo 2003–2006 m. strategiją (toliau – Mokymo strategija), kurioje nustatyti prioritetiniai prokurorų mokymo tikslai ir uždaviniai rengiantis narystei Europos Sąjungoje, siekiant užtikrinti tinkamą naujųjų kodeksų ir Europos Sąjungos teisės įsisavinimą bei praktinį jų taikymą:

Pagal Mokymo strategiją, prokurorų mokymas apima pradinį mokymą (prokurorų stažavimas ir prokurorų įvadinis mokymas) ir tęstinį mokymą – kvalifikacijos tobulinimą (prokurorų privalomas kvalifikacijos kėlimas ir prokurorų savarankiškas kvalifikacijos kėlimas).

Mokymo strategija nustato prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo tvarką, mokymo kokybės užtikrinimą. Joje nustatyta, kad prokurorų privalomasis kvalifikacijos kėlimas vykdomas pagal Generalinės prokuratūros parengtus planus, programas ir metodiką, orientuojantis į prokurorų poreikių tenkinimą.

Prokurorų ir prokurorų padėjėjų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui organizuoti, vykdyti ir kontroliuoti Generalinėje prokuratūroje yra savarankiškas struktūrinis padalinys – Mokymo metodinis skyrius, kuris savo veikloje vadovaujasi Mokymo metodinio skyriaus nuostatais (toliau – Nuostatai)²⁰. Mokymo metodiniam skyriui vadovauja vyriausiasis prokuroras Rimantas Grockis. Pagal nustatytą kompetenciją už Mokymo metodinio skyriaus veiklą atsakinga generalinio prokuroro pavaduotoja Vaida Urmonaitė.

Prokuratūros įstatymu Generalinė prokuratūra įpareigota parengti prokurorų mokymo programas.

Pagal Nuostatus Mokymo metodinis skyrius turi rengti ir siūlyti tvirtinti generaliniam prokurorui privalomojo prokurorų ir prokurorų padėjėjų mokymo temas, programas ir planus. Vykdydamas Mokymo strategijos nuostatus, Mokymo metodinis skyrius įpareigotas rengti metines mokymo ir kvalifikacijos kėlimo kryptis ir teikti jas tvirtinti generalinio prokuroro pavaduotojui, kuriojam darbu (Nuostatų 9 ir 29 p.).

Išanalizavus Mokymo metodinio skyriaus pateiktus dokumentus, nustatyta, kad 2003–2005 m. konkretūs privalomojo prokurorų mokymo temos, programos ir planai nebuvo parengti. Pagal Mokymo metodinio skyriaus vyriausiojo prokuroro paaiškinimą, kasmet rengiamos prokurorų ir prokuratūros personalo kvalifikacijos kėlimo programos, tačiau tai iš tikrųjų yra biudžeto paraiškos (1b forma), kurias Mokymo metodinio skyrius laiko mokymo programomis.

Pagal vidaus reikalų ministro patvirtintų Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo tvarkos taisyklių nuostatus, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, atlikdamos valstybės tarnautojų vertinimą, kasmet nustato valstybės tarnautojų mokymo poreikius ir iki gegužės 1 d. sudaro mokymo metinius planus, kuriuos teikia valstybės tarnybos tvarkymo įstaigai pagal šių taisyklių priedą.²¹

Audito metu nustatyta, kad Mokymo metodinio skyrius, kuris yra atsakingas už prokurorų padėjėjų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo organizavimą ir vykdymą, nesudarė prokurorų padėjėjų, kurie sudaro didžiąją valstybės tarnautojų dalį, mokymo metinių planų ir nevykdė jų mokymo.

Prokuratūroje nebuvo analizuojami ir nustatomi ir kitų valstybės tarnautojų dabartiniai bei perspektyviniai mokymo poreikiai. Nebuvo sudaryti valstybės tarnautojų mokymo 2004 ir 2005 m. metiniai planai, kai tuo tarpu prokuratūros sistemoje 2004 m. pradžioje dirbo 14, pabaigoje – 61 valstybės tarnautojas, 2005-10-01 duomenimis – 102 valstybės tarnautojai (įskaitant prokurorų padėjėjus).

Pagal Mokymo metodinio skyriaus vadovo pateiktą paaiškinimą, „...2003–2005 m. valstybės tarnautojų mokymas nebuvo vykdomas, nes tik šių metų pabaigoje bus galutinai suformuotas prokurorų padėjėjų korpusas. Iki šių metų pabaigos planuojama sudaryti valstybės tarnautojų mokymo metinį planą, kurio įgyvendinimas bus pavestas Mokymo metodiniam skyriui“.

Remiantis Mokymo metodinio skyriaus pateiktais duomenimis, 2004 m. bendras visų vykusių mokymo renginių skaičius – 101, mokymuose dalyvavo 1 286 prokurorai. Iš jų 18 renginių organizavo Generalinė prokuratūra (851 dalyvis), 28 – bendradarbiaujant su Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijomis bei kitomis teisėtvarkos ir teisėsaugos institucijomis (287 dalyviai) ir 55 –

²⁰ Patvirtinta 2003-12-05 generalinio prokuroro įsakymu Nr. I-147

bendradarbiaujant su ES ir kitų užsienio šalių teisėtvarkos ir teisėsaugos institucijomis bei tarptautinėmis programomis (148 dalyviai).

Bendras 2005 m. iki audito vykusių mokymo renginių skaičius – 67, mokymuose dalyvavo 535 prokurorai, iš jų 3 renginiai organizuoti pačios Generalinės prokuratūros (61 dalyvis). Pagal auditoriams pateiktus dokumentus nėra galimybės nustatyti, kiek prokurorų tobulinasi vienoje ar kitoje veiklos srityje, kiek mokymo renginiuose dalyvavo Generalinės prokuratūros ir teritorinių prokuratūrų prokurorų. Taip pat nėra galimybės įvertinti, ar pasiekti prokurorų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo tikslai ir uždaviniai, nustatyti Lietuvos Respublikos prokurorų mokymo 2003–2006 m. strategijoje, nes nebuvo patvirtinti prokurorų mokymo temos, programos ir planai.

Pagal Mokymo metodinio skyriaus 2005-03-24 raštą „Dėl teritorinių prokuratūrų pasiūlymų prokurorų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui gerinti“ Valdymo kontrolės ir analizės skyriui, apygardų prokuratūros parengė ir pateikė Generalinei prokuratūrai 2004 m. apygardų miestų (rajonų) nusikalstamumo būklės ir jų kontroliuojamų ikiteisminio tyrimo įstaigų proceso veiklos analizes, kuriose buvo pateikti ir siūlymai dėl prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo 2005 metams. Pagal pateiktus duomenis nėra galimybės nustatyti, ar prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo poreikiai buvo analizuoti apylinkių prokuratūrose ir pateikti siūlymai atsižvelgiant į individualius kiekvieno darbuotojo poreikius, ar buvo pateikti tik apygardų prokuratūrų vadovų siūlymai.

Mokymo metodinio skyriaus atsakingi darbuotojai nurodė, kad skyrius neturi duomenų dėl 2004 m. ir ankstesnių metų mokymo poreikių analizės.

Atestacijos komisijos vertinimas

Generalinės prokuratūros Atestacijos komisija 2003–2005 m. šešių prokurorų tarnybą, kompetenciją, tinkamumą eiti prokuroro pareigas buvo įvertinusi neigiamai.

Pagrindinė neigiamai įvertinto prokurorų darbo priežastis – kompetencijos stoka.

Atestacijos komisijos prokurorų tarnybos, kompetencijos, tinkamumo eiti prokuroro pareigas neigiamas įvertinimas rodo, kad ne visų prokurorų kompetencija yra patenkinama.

Esant nepakankamai duomenų apie prokuratūros sistemoje organizuojamus darbuotojų mokymus, buvo atlikta teritorinių prokuratūrų prokurorų ir valstybės tarnautojų apklausa. Apklauso dalyviams buvo pateikti klausimai, kad pagal jų atsakymus galėtume vertinti darbuotojų pasitenkinimą mokymais. Apklausa parodė, kad 46,9 proc. prokurorų ir 81,5 proc. valstybės tarnautojų 2004 m. ir 65,2 proc. prokurorų ir 83,1 proc. valstybės tarnautojų 2005 m. nedalyvavo mokymo ar kvalifikacijos kėlimo kursuose.

Apklauso metu teritorinių prokuratūrų darbuotojai, vertindami mokymo procesą prokuratūros sistemoje, nurodė: „*Eiliniams prokurorams nesuteikiama arba suteikiama ribota*

²¹ Vidaus reikalų ministro 2002-07-11 įsakymas Nr. 340 „Dėl valstybės tarnautojų mokymo organizavimo tvarkos taisyklių patvirtinimo“

galimybė dalyvauti kvalifikacijos kėlimo kursuose, negaunama pakankamos informacijos apie vykstančius seminarus, kursus“, „*Didžiausia dalis dalyvaujančių seminaruose – Generalinės prokuratūros prokurorai, o teritorinių prokuratūrų – po 1–2 prokurorus iš skyriaus“*.

Vertindami Generalinės prokuratūros vadovybės veiklą, 72,5 proc. respondentų nurodė, kad Generalinės prokuratūros vadovybė nepakankamai rūpinasi darbuotojų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu. Teigiamai vertina tik 21,5 proc. apklaustųjų, o 6,0 proc. – neatsakė.

Atlikta apklausa parodė, kad 2003–2005 m. organizuoti mokymai patenkino 13,9 proc. prokurorų ir 2,9 proc. valstybės tarnautojų poreikius, o 11,1 proc. prokurorų ir 5,8 proc. valstybės tarnautojų poreikius patenkino iš dalies.

Apklaustos rezultatai parodė, kad darbuotojai mokymuose įgytas žinias ne visada pritaiko praktikoje: 23,1 proc. prokurorų ir 9,0 proc. valstybės tarnautojų atsakė teigiamai, 28,6 proc. prokurorų ir 41,8 proc. valstybės tarnautojų mokymuose įgytas žinias nepritaiko praktikoje, o atitinkamai 15,6 proc. ir 3,0 proc. – iš dalies pritaiko.

Dažniau organizuoti mokymus pageidavo beveik visi darbuotojai (91,8 proc. prokurorų ir 89,2 proc. valstybės tarnautojų).

Generalinėje prokuratūroje yra sudaryta patariamoji institucija – Lietuvos Respublikos prokuratūros kolegija (toliau – Kolegija). Kolegijos nuostatuose nurodyta, kad Kolegija svarsto svarbiausius prokuratūros veiklos, prokurorų, prokuratūros personalo tarnybos (darbo) ir kitus klausimus, teikia išvadas ir pasiūlymus.

Audito metu pastebėta, kad Kolegija nė karto nesvarstė prokurorų kvalifikacijos kėlimo klausimo, kai tuo tarpu LR Seimo patvirtintuose prokuratūros 2004 m. veiklos prioritetuose prokurorų kvalifikacijos kėlimas įgyvendinant tarptautinės teisės aktų, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso, Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso normas yra vienas iš prokuratūros veiklos prioritetų²².

Generalinė prokuratūra paaiškino, kad „*šiuo metu baigiamas PHARE 2003 projektas, kurių vienas iš tikslų yra sukurti prokuratūros mokymo sistemą. <...> Be to, yra sudaryta darbo grupė <...>, kurios pagrindinė užduotis – sukurti teisinės ir praktinės veiklos prielaidas būsimam Teisėjų ir prokurorų mokymo centrui įsteigti. Šis klausimas turėtų būti 2006 m. išspręstas“*.

Prokuratūros sistemoje yra nepakankama geros praktikos pavyzdžių sklaida. Mokymo metodinio skyriaus vadovo teigimu, geros ir pažangios praktikos pavyzdžiai skleidžiami ruošiant informacinius raštus arba metodines rekomendacijas. Galima teigti, kad tokie geros praktikos pavyzdžių perdavimo metodai yra nepakankami ir kelia riziką tarptautinės teisės aktų, naujųjų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso,

²² LR Seimo 2004-05-04 nutarimo Nr. IX-2219 „Dėl Lietuvos Respublikos prokuratūros 2003 m. veiklos ataskaitos ir 2004 m. veiklos prioritetų“ 2 str. 2 d. 5 p.

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso normų sklandžiam taikymui.

Auditorių nuomone, daugiau geros praktikos pavyzdžių reikėtų skleisti organizuojamuose mokymuose, taip pat – interneto tinklapyje. Be to, reikėtų išanalizuoti galimybes tam panaudoti nuotolinio mokymo centrų paslaugas (pvz., Kauno technologijos universiteto Distantinio mokymo centro: <http://www.liedm.lt/>; <http://distance.ktu.lt/>; <http://distance.ktu.lt/vips/session-records.php?id=184>; 2 priedas).

Lėšų poreikio nustatymas darbuotojų mokymui ir jų kvalifikacijai kelti

Audito metu vertinome lėšų, skirtų darbuotojų mokymui ir jų kvalifikacijai kelti, poreikio planavimą, skyrimą ir panaudojimą.

Prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymui ir kvalifikacijos tobulinimui turi būti numatomos lėšos. Pagal Prokuratūros įstatymą, prokurorų stažuotėms ir kvalifikacijos kėlimui turi būti numatytos lėšos, kurios sudarytų ne mažiau kaip 3 proc. prokurorų darbo užmokesčiui skirtų biudžeto asignavimų. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą, iki 2005-01-01 valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo skirti ne mažiau kaip 1 proc. valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų asignavimų²³.

LR Seimas 2004 m. pasiūlė Vyriausybei ir Seimo Biudžeto ir finansų komitetui atsižvelgti į nepakankamą prokuratūros finansavimą, ekonominę padėtį ir apsvarstyti papildomų biudžeto lėšų skyrimo klausimą ir skirti būtinas prokuratūros veiklai plėtoti trūkstamas lėšas, iš jų pagal Europos Sąjungos rekomendacijas parengtoms prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo neatidėliotinoms programoms įgyvendinti²⁴.

Prokuratūros sistemos darbuotojų mokymui ir kvalifikacijai kelti buvo naudojamos pagrindinės programos „Kova su nusikalstamumu. Teisėtumo ir teisingumo įgyvendinimas“ lėšos.

4.3.1. lentelė

Prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo išlaidų palyginamoji analizė

Prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo išlaidos	2003 m.	2004 m.	2005 m.
Turėjo būti minimaliai numatyta lėšų pagal Prokuratūros ir Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas, tūkst. Lt	1 266,0	1 307,3	1 394,7
Patvirtinta, tūkst. Lt	15,0	6,0	25,0
Patvirtintų išlaidų kvalifikacijai kelti dalis nuo prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų, proc.	0,04	0,01	0,04
Faktiškai panaudota, tūkst. Lt	9,3	4,7	2,4*
Panaudotų asignavimų dalis nuo prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų, proc.	0,02	0,01	0,005

* faktiškai panaudota per 2005 m. 9 mėn.

²³ Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo 2 str. (2002-04-23 įstatymo Nr. IX-856 redakcija).

²⁴ LR Seimo 2004-05-04 nutarimas Nr. IX-2219 „Dėl Lietuvos Respublikos prokuratūros 2003 m. veiklos ataskaitos ir 2004 m. veiklos prioritetų“.

Generalinė prokuratūra 2003–2005 m. darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos tobulinimui kasmet skyrė mažiau asignavimų: 2003 m. skirta tik 0,04 proc. nuo prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytą asignavimą, 2004 m. – 0,01 proc., 2005 m. – 0,04 proc. Panaudotų asignavimų dydis dar mažesnis (4.3.1. lentelė).

Vyriausybė 2003-06-03 nutarimu Nr. 721 patvirtino Priemonių, sudarysiančių sąlygas teisėsaugos institucijoms ir teismams sklandžiai taikyti naujojo Baudžiamojo kodekso, naujojo Baudžiamojo proceso kodekso ir Bausmių vykdymo kodekso reikalavimus, planą ir lėšų poreikį 2003–2004 m. Šiame dokumente nurodyta, kad Generalinės prokuratūros darbuotojų mokymui (už priemonės įgyvendinimą atsakingas vykdytojas – Generalinė prokuratūra) lėšų poreikis 2003 m. ir 2004 m. numatytas po 100,0 tūkst. Lt. Vyriausybės 2003-06-03 nutarimu Nr. 721 nustatyta, kad šių priemonių planas vykdomas iš institucijoms numatytų Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžete asignavimų. Tuo tarpu Generalinė prokuratūra 2004 m. programoje „Kova su nusikalstamumu. Teisėtumo ir teisingumo įgyvendinimas“ prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymui ir jų kvalifikacijai kelti patvirtino tik 8,0 tūkst. Lt, kuriuos vėliau patikslino iki 6,0 tūkst. Lt.

Mokymo metodinis skyrius, 2005 m. vertindamas teritorinių prokuratūrų pasiūlymus prokurorų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui gerinti, nurodė, kad „...2004 m. tinkamai nefunkcionavo nuosekli tęstinio prokurorų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo sistema. Atskiruose mokymo renginiuose, organizuotuose Generalinei prokuratūrai glaudžiai bendradarbiaujant su įvairiomis Lietuvos ir užsienio teisėsaugos ir kitomis institucijomis, prokurorai dalyvavo svečių teisėmis, o prokurorų kvalifikacijos kėlimo aktyvumą lėmė būtent kai kurių užsienio šalių teisėsaugos bei su jomis susijusių institucijų, jų programų vykdymui skirtos lėšos. Tuo tarpu Generalinė prokuratūra prie prokurorų mokymo tesugebėjo prisidėti tik prokurorų komandiruotėms skirtomis lėšomis“.

Audito metu atkreiptas dėmesys į tai, kad prokuratūroje nėra reglamentuota, kokio dydžio komandiruotėms skirtos lėšos gali būti priskirtos mokymo išlaidoms.

Generalinė prokuratūra kasmet teikia Finansų ministerijai atskirą prokurorų mokymo programą, tačiau ji nepatvirtinama. Audito metu atkreiptas dėmesys, kad teisėjų mokymui kasmet Teisingumo ministerijai yra tvirtinamos teisėjų kvalifikacijos kėlimo programos.

Remiantis viešai skelbiamos Teisingumo ministerijos 2004 metų veiklos ataskaitos duomenimis, iš teisėjų kvalifikacijos kėlimo programai vykdyti skirtų lėšų vieno teisėjo mokymui buvo planuota išleisti 286 Lt, o faktiškai panaudota 166 Lt. Tuo tarpu vienam prokurorui mokyti 2004 m. buvo patvirtinta 100 Lt, o faktiškai panaudota 5,5 Lt, t. y. 30 kartų mažiau, negu teisėjams.

Generalinė prokuratūra 2003 ir 2004 m. gražino Finansų ministerijai nepanaudotus asignavimus. Vyriausiojo buhalterio teigimu, prokuratūrai 2004 m. skiriamų lėšų suma buvo

tikslinama, tuo tarpu asignavimai mokymui patikslinti nebuvo.

Biudžeto sandaros įstatymo 6 str. reglamentuota, kad biudžeto asignavimų valdytojas turi teisę biudžetinėmis metais, ne vėliau kaip likus 10 dienų iki atitinkamo ketvirčio pabaigos, keisti patvirtintų jų vadovaujamų biudžetinių įstaigų ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų programoms numatytų biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirti.

Nepanaudotų asignavimų gražinimas rodo, kad prokuratūros išteklių planavime yra trūkumų ir kad Generalinė prokuratūra turėjo finansinių galimybių daugiau lėšų skirti mokymui ir kvalifikacijos kėlimui.

Generalinės prokuratūros darbuotojų teigimu prokuratūroje vykdomas PHARE 2003 projektas, pagal kurį dalis lėšų tenka mokymams, todėl biudžeto asignavimai, kurie galėjo būti skirti mokymui ir kvalifikacijos kėlimui, buvo nepanaudoti ir gražinti Finansų ministerijai.

Išvados:

1. Dėl to, kad prokuratūros sistemoje nesukurta nuolatinė prokurorų, prokurorų padėjėjų ir kitų valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo sistema, mokymai organizuojami nepatvirtinus konkrečių prokurorų mokymo temų, programų ir planų, neatsižvelgiant į darbuotojų poreikius, 2004–2005 m. nebuvo vykdomas valstybės tarnautojų mokymas, Generalinėje prokuratūroje ištekliai darbuotojų mokymui bei jų kvalifikacijos kėlimui naudojami nepakankamai rezultatyviai.

2. Darbuotojų mokymų ir jų kvalifikacijos kėlimo priemonių organizavimo ir finansavimo trūkumai kelia riziką, kad baudžiamajame procese nebus sklandžiai taikomi tarptautinės teisės aktai, naujieji Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas, Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas.

AUDITO IŠVADOS

1. Institucijos strateginio planavimo sistema nevisiškai atitinka Strateginio planavimo metodikos nuostatas, todėl neskatina į rezultatus orientuoto veiklos valdymo organizavimo ir optimalaus išteklių panaudojimo būdų pasirinkimo.
2. Generalinėje prokuratūroje ištekliai prokurorų ir valstybės tarnautojų mokymui bei jų kvalifikacijos kėlimui naudojami nepakankamai rezultatyviai. Tai kelia riziką, kad baudžiamajame procese nebus sklandžiai taikomi naujieji Baudžiamasis kodeksas, Baudžiamojo proceso kodeksas, Bausmių vykdymo kodeksas.
3. Nepakankama prokurorų ir valstybės tarnautojų darbo laiko panaudojimo kontrolė sudaro prielaidas netaupiam biudžeto lėšų naudojimui ir gali turėti neigiamos įtakos prokuratūros darbo kokybei.
4. Prokuroro statuso suteikimas pareigybėms, kurioms priskirtos funkcijos, tiesiogiai nesusijusios su ikiteisminiu tyrimu, valstybinio kaltinimo palaikymu ir nuosprendžių vykdymo kontrole, sudaro prielaidas neekonomiškam lėšų naudojimui.
5. Netolygus darbo krūvis tarp teritorinių prokuratūrų gali neigiamai įtakoti prokuratūros darbo kokybę.

REKOMENDACIJOS

Generaliniam prokurorui:

1. Nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų ekonomišką bei rezultatyvų išteklių naudojimą prokuratūroje, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, informacijos išsamumą bei patikimumą.
2. Spręsti prokuratūros sistemos prokurorų pareigybių, kurioms priskirtos funkcijos, tiesiogiai nesusijusios su ikiteisminiu tyrimu, valstybinio kaltinimo palaikymu ir nuosprendžių vykdymo kontrole, pakeitimo valstybės tarnautojų pareigybėmis klausimą.
3. Reglamentuoti prokurorų ir valstybės tarnautojų pedagoginę veiklą darbo prokuratūroje metu.
4. Sukurti efektyvią mokymo ir kvalifikacijos kėlimo sistemą, orientuotą į prokurorų ir valstybės tarnautojų kompetenciją.
5. Įvertinti teritorinėms prokuratūroms tenkančius darbo krūvius ir užtikrinti tolygų jų paskirstymą.

Veiklos audito 4-jo departamento direktorė

Sigita Gorovniova

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Arūnas Tamulis

Susipažinau:
Generalinis prokuroras

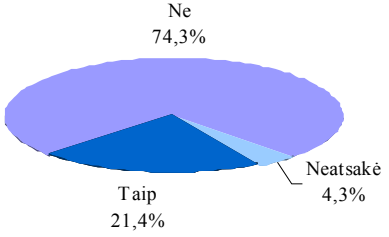
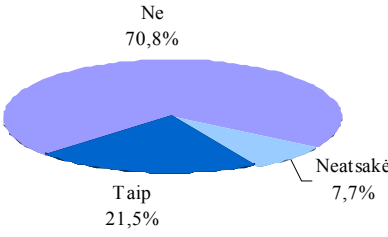
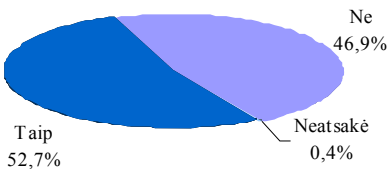
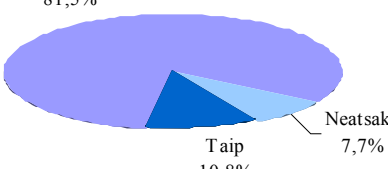
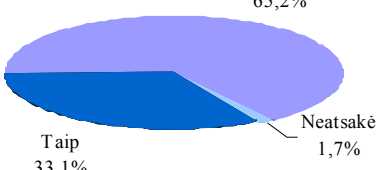
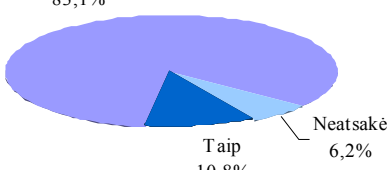
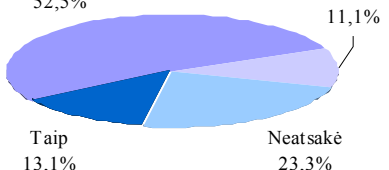
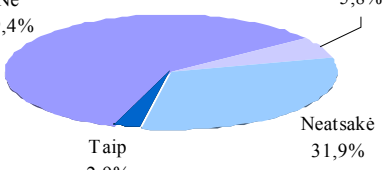
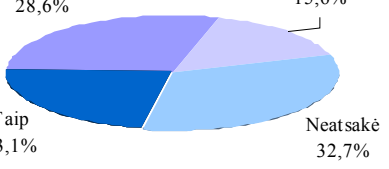
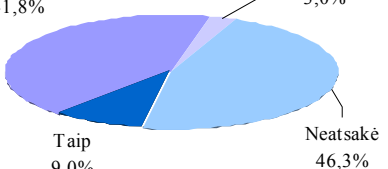
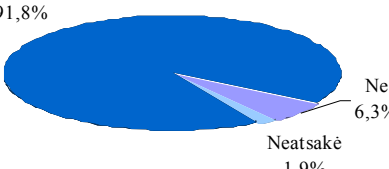
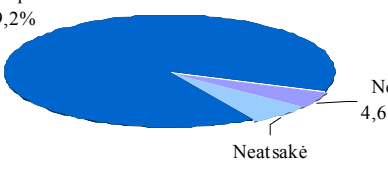
Algimantas Valantinas

(Data)

PRIEDAI

1 priedas

Prokuratūros sistemos darbuotojų, dalyvavusių apklausoje, atsakymų į klausimus suvestinė (proc.)

Klausimai	Prokurorų atsakymai	Valstybės tarnautojų atsakymai
Ar Jūsų nuomone, Generalinės prokuratūros vadovybė pakankamai rūpinasi darbuotojų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu?	 <p>Ne 74,3% Taip 21,4% Neatsakė 4,3%</p>	 <p>Ne 70,8% Taip 21,5% Neatsakė 7,7%</p>
Ar 2004 m. dalyvavote seminaruose ar personalo mokymo kursuose?	 <p>Ne 46,9% Taip 52,7% Neatsakė 0,4%</p>	 <p>Ne 81,5% Taip 10,8% Neatsakė 7,7%</p>
Ar 2005 m. dalyvavote seminaruose ar personalo mokymo kursuose?	 <p>Ne 65,2% Taip 33,1% Neatsakė 1,7%</p>	 <p>Ne 83,1% Taip 10,8% Neatsakė 6,2%</p>
Ar 2003–2005 m. organizuoti mokymai patenkino Jūsų poreikius?	 <p>Ne 52,5% Taip 13,1% Neatsakė 23,3% Iš dalies 11,1%</p>	 <p>Ne 59,4% Taip 2,9% Neatsakė 31,9% Iš dalies 5,8%</p>
Ar mokymuose įgytas žinias visais atvejais pritaikote praktikoje?	 <p>Ne 28,6% Taip 23,1% Neatsakė 32,7% Iš dalies 15,6%</p>	 <p>Ne 41,8% Taip 9,0% Neatsakė 46,3% Iš dalies 3,0%</p>
Ar pageidaujate, kad mokymai būtų organizuojami dažniau?	 <p>Taip 91,8% Ne 6,3% Neatsakė 1,9%</p>	 <p>Taip 89,2% Ne 4,6% Neatsakė 6,2%</p>

Informacija apie nuotolinio mokymo galimybes

LITHUANIAN DISTANCE EDUCATION NETWORK

Informacinės technologijos mokslai ir studijos

THE AIM –
 Seeking to promote formation of the Information Society in Lithuania to develop and coordinate higher education system based on information and communications technologies

www.LieDM.lt

Kontaktai

LieDM tinklo koordinacinis centras
 Studentų g. 46a, LT-51367 Kaunas
 KTU Panevėžio institutas
 Klaipėdos g. 1, LT-35209 Panevėžys
 KTU socialinių mokslų fakulteto studijos turinčiųjų grupė
 Acedemo g. 7, LT-72184 Tauragė
 Kupiškio technologijos ir verslo mokykla
 Smilgų km., LT-40129 Kupiškis
 Marijampolės kolegija
 Vytauto g. 47, LT-68291 Marijampolė
 Mažeikių politechnikos mokykla
 Vėnos g. 18, LT-189188 Mažeikiai
 Šiaulių universitetas
 PVRbėnko g. 25, LT-76351 Šiauliai
 UJomergės aukštesnioji verslo mokykla
 Kauno g. 108, LT-20115 Ukmergė
 Utenos kolegija
 Basanavičius g. 56, LT-28142 Utena
 Vilniaus Gedimino technikos universitetas
 Suviečio al. 11, LT-10223 Vilnius
 Viasgino technologijos
 ir verslo profesinio mokymo centras
 Festivalio g. 7, LT-31143 Viasginas
 Vytauto Didžiojo universitetas
 K. Donelaičio g. 52, LT-44248 Kaunas
 VU nuotolinių studijų centras
 Suviečio al. 9, LT-10222 Vilnius

Nuotolinio mokymo internetinės klasės
 Alaujos technologijos ir verslo mokykla
 Naujojiškio km., LT-13315 Moleitai
 Anykštų žemės ūkio mokykla
 Atupiečių km., LT-29148 Anykštai
 Ignalinos rajono gimnazija
 Mokyklos g. 6, LT-30119 Ignalina
 Kairiųjos vidurinė mokykla
 J. Basanavičius g. 14, LT-67202 Kairiųjų
 Kazlų Rūdos K. Griniaus gimnazija
 Azgamo g. 1, LT-69415 Kazlų Rūda
 Marijampolės Profesinio rengimo centro
 Vilkavilko skyrius
 S. Neries g. 40, LT-70170 Vilkavilkas
 Šakių „Žiburis“ gimnazija
 Vokidkios g. 64, LT-7124 Šakių
 Utenos darbo rinkos mokymo centras
 J. Basanavičius g. 90, LT-28212 Utena
 Utenos regioninis profesinio mokymo centras
 Aukštųjų g. 5, LT-28217 Utena
 Zarasų žemės ūkio mokykla
 Dmiriškų km., LT-32100 Zarasai

Regioniniai nuotolinio mokymo centrai
 Marijampolės kolegija
 Vytauto g. 47, LT-68291 Marijampolė
 Utenos kolegija
 Basanavičius g. 56, LT-28142 Utena
 Viasgino technologijos
 ir verslo profesinio mokymo centras
 Festivalio g. 7, LT-31143 Viasginas

Nuotolinio mokymo klasės
 Alytaus kolegija
 Merkėnės g. 2b, LT-6252 Alytus
 Joniškio žemės ūkio mokykla
 Uprės g. 77, LT-84152 Joniškis
 Kauno kolegijos (Kėdainių Jonužo Rudvilos
 studijų centras)
 J. Basanavičius g. 4, LT-57178 Kėdainiai
 Kauno kolegijos Druškinių skyrius
 M.K. Čiurlionio g. 80, LT-66144 Druškinnikiai
 Kupiškės universitetas
 H. Placio g. 84, LT-92294 Kupiškė

www.LieDM.lt